

Kábítószernövények

Kábítószer: a központi idegrendszert megzavaró vagy lassító hatású anyag, amely bódulatot, mámort, tudatállapot-változást idéz elő.

- **Pszichoaktív anyag:** központi idegrendszer működését megváltoztató anyag
- **Kábítószer:** jogszabály által kábítószernek minősített pszichoaktív anyag
- **Pszichotróp** anyag: pszichoaktív gyógyszer
- **Pszichedelikus** szer: hallucinogén
- **Addikció:** szenvedélybetegség
- **Tolerancia:** hozzászokás (egyre nagyobb adag szükséges ugyanahhoz a hatáshoz)

Mák (*Papaver somniferum*)

- **Rendszertani besorolás:**
Papaveraceae (mákfélék),
- **Származás:**
Kisázsia,
- **Botanika:**
egyéves, lágyszárú,
50-150 cm magas szár,
tőlevelek + szárlevelek,
szíromlevél: fehér, rózsaszín v. lila, ált.ban alapi
részén lila folt,
toktermés.

- **Drog:**
érett máktok (*Papaveris caput materis*),
ópium (*Opium, Opii pulvis*),

- **Hatóanyag:**
alkaloidok (morfin, kodein, tebain, narkotin,
papaverin),
zsíros olaj (40-55%) (mag),
fehérje (20-25%) (mag).

- **Farmakológiai hatás:**
fájdalomcsillapító, euforizáló, köhögéscsillapító,
görcsoldó,

- **Felhasználás:**
gyógyszeripar (M-Eslon, Morphinum chloricum,
Coderetta, Ridol, Erigon, Meristin, Bilagit...),
élelmiszer (mag - alkaloidmentes),
kábítószer (ópium, heroin).

- **ópium:** mák tejnedve megszáritva
- **morfin:** mák fő alkaloidja, fehér, kristályos anyag,
- **heroin:** morfinból nyert félszintetikus, fehér por
- **hatásaik:** feszültségoldó, eufória, víziók, utána apátia, depresszió, libidóvesztés,
- **elvonási tünetek:** erős viszketés, könnyezés, orrcsöpögés, hasmenés, kínzó görcsök

Indiai kender (*Cannabis indica*)

- **Rendszertani besorolás:**
Cannabaceae (kenderfélék),

- **Származás:**
Közép-Ázsia,

- **Botanika:**
egyéves,
kétlaki,
tenyeresen összetett levelek,
mirigyszőrök,
makkocskas termés.

- **Drog:**
virágos, leveles hajtásvég (*Cannabis herba*),
nőivarú virág gyantája (*Cannabis resina*),
- **Hatóanyag:**
kannabinoidok (kannabinol, kannabidiol,
tetrahidro-kannabinol= **THC**...),
keserűanyagok,
alkaloidok (hordenin, spermidin, kannabiszativin)
illóolaj,
zsíros olaj (termés),
biogén aminok (termés).

- **Farmakológiai hatás:**
nyugtató, görcsoldó, fájdalomcsillapító,
antibakteriális,
- **Felhasználás:**
(régén: nyugtató, fájdalomcsillapító szer,
altatószer, külsőleg reumára),
kábítószer.

- **marihuána:** levél; virágos, leveles hajtásvég,
- **hasis:** termős virágzat gyantája
- **hasisolaj:** gyanta desztillátuma
- **Hatásaik:** szájszárazság, szédülés, fokozott szív működés, eufória, nevetéskényszer, gátlások oldása, kitágult pupillák, bedagadt szemek, hallucinációk,

Koka(cserje) (*Erythroxylon coca*)

• **Rendszertani besorolás:**
Erythroxylaceae (kokacserjefélék),

• **Származás:**
D-Amerika (Andok-hegység),

• **Botanika:**
cserje,
tojásdad levél (3-6 cm hosszú, 1-2 cm széles),
csonthéjas termés.

• **Drog:**
levél (*Cocae folium*),

• **Hatóanyag:**
alkaloidok (kokain, tropakokain, benzoil-ekgonin,
truxillin...)
illóolaj,
cseranyag,
flavonoidok.

• **Farmakológiai hatás:**
érzéstelenítő, erős fájdalomcsillapító,
központi idegrendszeret erősen izgatja,

• **Felhasználás:**
kábítószer.

- **kokain:** kokacserje fő alkaloidja, fehér por
- **crack:** szintetikus kokainszármazék
- **hatásai:** teljesítmény-fokozó; étvágy- és szomjúság csökken; pulzus, vérnyomás és testhőmérséklet nő; pupilla kitágul, eufória, libidó nő; „bogarak mászkálnak a bőrön”-érzés
- **elvonási tünetek:** pszichés zavarok, depresszió (fizikai függőség nem alakul ki)

Anyarozs (*Claviceps purpurea*)

- **Rendszertani besorolás:**

Ascomycotina (tömlősgombák) altörzs,
Clavicipitaceae (varjúkőrömfélék) család.

- **Drog:**

szklerócium (*Secale cornutum*),

- **Hatóanyag:**

ergot-alkaloidok, (LSD= lizergsav-dietilamid)
zsírosolaj,
színanyagok,
fehérjék, aminok.

- **Farmakológiai hatás:**

érszűkítő, méhösszehúzó, vérzéscsillapító,
mérgező!

- **Felhasználás:**

gyógyászatban kizárólag gyógyszeripari
alapanyag (szülészet, ideggyógyászat)
LSD - kábítószer.

- **LSD:** eredetileg anyarozs alkaloidból kinyert,
később szintetikusán előállított szintelen,
szagtalan, íztelen folyadék

- **hatásai:** érzékcsalódás, illúziók, pupilla
kitágul, szédülés, fokozott nyálképződés,
hidegrázás, libabőr, gyorsabb szívverés,
émelygés.

Néhány egyéb pszichoaktív növény

Kat(cserje) (*Catha edulis*)

„Meszkalin kaktuszok” (*Lophophora
williamsii, Trichocereus spp.*)

„Varázsgombák” (*Psilocybe spp.*)

Látnokzsálya (*Salvia divinorum*)

Szerecsendió (*Myristica fragrans*)

Hajnalka (*Ipomoea violacea*)

Csattanó maszlag (*Datura stramonium*)

Nadragulya (*Atropa bella-donna*)